

Griekenland houdt adem in bij vondst grootste graftombe aller tijden

Onlangs werd, niet ver van de stad Serres vlak bij de ruïnes van de antieke stad Amphipolis, in het noordoosten van Griekenland, een enorme tumulus uit de vierde eeuw voor onze jaartelling ontdekt. Arbeiders, die aan de rand van wat een natuurlijke heuvel leek, aan het riool werken, stuitten plotseling op de restanten van een enorme uit marmere blokken opgetrokken muur. De muur die uiteindelijk om de hele heuvel heen bleek te lopen, bevatte aan de oostkant een poort. Daarachter ontdekten de inmiddels gewaarschuwde archeologen een lange met fresco's versierde gang die naar het hart van de heuvel voert. Aan het einde daarvan troffen de archeologen een tweede poort aan die bewaakt wordt door twee drie meter hoge stenen sfinxen en recent nog een binnengang met twee kariatiden met sporen van blauwe en rode kleuren. Een dergelijke enorme tumulus,

het is de allergrootste die ooit in Griekenland werd gevonden, moet - zo veel is zeker - het graf bevatten van een belangrijke persoon. Maar wie dat is geweest? Tot nog toe is er nog geen enkele aanwijzing over een mogelijke eigenaar. Wat de archeologen intussen al wel weten is wanneer dit graf werd gebouwd. 'Ergens tussen 350 en 300 voor Christus', aldus Katerina Peristeri, het hoofd van het opgravingssteam. Die laatste constatering heeft al geleid tot enorme speculaties. Want precies in deze periode valt ook de dood van Alexander de Grote. Zou deze enorme heuvel dan soms het graf van Alexander bevatten, zoals in sommige media direct werd geroepen? Dat lijkt vrijwel uitgesloten. Weliswaar is het graf van Alexander, die in 323 in Babylon stierf, nooit gevonden, toch wijst veel, zo niet alles er op dat diens graf in de omgeving van de naar hem genoemde

havenplaats Alexandrië (in Egypte) gezocht moet worden. Heeft men dan wellicht het graf van Roxane, de laatste vrouw van Alexander gevonden? Van haar is immers bekend dat zij haar residentie had in de nabij gelegen stad Amphipolis. Ook dat lijkt niet heel waarschijnlijk want - als we de historicus Diodorus Siculos mogen geloven - zij werd samen met haar zoon door Casander, een achterneef en een pretendent voor de vrijgekomen Macedonische troon, vermoord. Haar lichaam verborg Casander op een onopvallende plek. Heeft Casander dan als mogelijke troonopvolger voor zich zelf dit enorme graf laten aanleggen? Het antwoord op deze vraag hopen de archeologen in het komende paar maanden te geven wanneer ze het graf gaan openen. De verwachtingen van wat men daar zal aantreffen zijn zeer hoog gespannen. Het bovengrondse deel van het graf is door

Tot dusver aangetroffen restanten van de reusachtige graftombe.

(foto's: Grieks Ministerie van Cultuur)

de druk van de daarboven gelegen aarde al lang geleden ingestort, maar de kans dat de daaronder gelegen grafkamer nog intact is lijkt levensgroot. En er zijn ook geen aanwijzingen dat het graf in het verleden al is geopend en mogelijk leeg geroofd. Ter vergelijking: het veel kleinere graf van Phillipos, de vader van Alexander de Grote, dat in 1979 in Vergina ook vrijwel ongeschonden werd aangetroffen, bleek uiteindelijk een goudschat van vele honderden kilo's te bevatten. (Joost Vermeulen)

Zeldzaam Normandisch vestingwerk Zweden in onderzoek

Nabij de Zweedse stad Ulricehamn zijn archeologen begonnen met het onderzoek van een zogeheten mottekasteel, een burcht naar Normandisch ontwerp, maar uiterst zeldzaam in dit Scandinavische land. 'Het is een uniek bouwwerk in zijn soort in Zweden, aangezien het twee voorburchten heeft en omdat het in zo'n goede staat verkeert', legt projectleider Mats Hellgren uit. Gecompleteerd met een hoofdburcht en alle drie omgeven door

een slotgracht en een omheining van houten palen, zo zou het oorspronkelijke defensieve bolwerk er moeten hebben uitgezien. Waar het ontwerp echter is ontstaan, daarover bestaat in de wetenschap geen enigheid. Eén van de theorieën wijst in de richting van de Vikingafkomst van de Normandiërs en dus zou het mottekasteel feitelijk Noord-Europese wortels hebben. De burcht volgde mee met de Normandische invasie van

Engeland in 1066 en is daar nu bekend onder de naam "motte-and-bailey castle" ofwel heuvelmet-binnenplaatskasteel. Ook in Nederland en Vlaanderen zijn de burchten veelvoorkomend. Hellgren vermoedt dat het vestingwerk in Ulricehamn werd gebouwd in de veertiende eeuw toen Zweden werd geplaagd door een groot aantal machtkampen. Dankzij de huidige grondeigenaar kwamen er uiteindelijk plannen voor het bodemonderzoek. Op

het terrein stonden 900 bomen en struiken en was van het vroegere verdedigingscomplex nagenoeg niets meer te zien. Maar na zijn aankoop van de grond lukte het hem om in anderhalf jaar tijd de grondvesten van de burcht weer zichtbaar te maken. Hellgren: 'Het is vooral de structuur van de vesting die erg interessant is en die ik graag verder wil onderzoeken.' (Niels de Groot)

